

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Humanistiska fakultetsnämnden

Allmän studieplan för doktorsexamen i idé- och lärdomshistoria

Studieplanen är fastställd av humanistiska fakultetsnämnden vid Göteborgs universitet den 12 november 2007 (ändrad den 29 augusti 2011). Studieplanen kompletteras med följande dokument, tillgängliga på humanistiska fakultetens hemsida (<http://hum.gu.se/utbildning/forskarniva>).

- Anvisningar gällande forskarutbildning vid humanistiska fakulteten
- Anvisningar för utformning av doktorsavhandlingar
- Vägledning inför disputation vid humanistiska fakulteten

1. Utbildningens mål

1.1 Allmänna nationella mål

Enligt examensordningen för doktorsexamen i Högskoleförordningen, Bilaga 2, är målen för doktorsexamen följande:

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning lämna ett väsentligt bidrag till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med det vetenskapliga samhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att inom såväl forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

1.2 Lokala mål vid Göteborgs universitet

Utbildningens mål är att utveckla sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna bedriva forskning samt att bidra till kunskapsutvecklingen inom ämnet genom framställandet av en vetenskaplig avhandling.

Utbildning på forskarnivå skall utveckla doktorandens kommunikativa och pedagogiska färdigheter vad gäller att uttrycka sig väl i tal och skrift såväl inom som utanför akademiska sammanhang. Doktoranden skall även ha tillägnat sig kunskap om planering, ledning och genomförande av forskningsprojekt.

Utbildning på forskarnivå skall även ge möjlighet till internationella kontakter t.ex. i form av medverkan vid forskningskonferenser och/eller vistelse vid utländskt lärosäte.

1.3 Ämnesspecifika mål

Närmare bestämt syftar forskarutbildningen i idé- och lärdomshistoria till att den som avlagt doktorsexamen skall

- ha utvidgat och fördjupat sina kunskaper inom ämnesområdets centrala delar
- vara orienterad i olika teorier och metoder för idé- och lärdomshistorisk forskning
- ha visat sin förmåga att självständigt behandla en större vetenskaplig uppgift genom att författa och försvara en doktorsavhandling.

Efter avslutad utbildning skall den färdige doktorn ha förmåga att verka som forskare och akademisk lärare i ämnet. Utanför den akademiska sfären kan de perspektiv och färdigheter som den idé- och lärdomshistoriska utbildningen ger användas i första hand inom kulturfärens yrken men också i samhällsinriktade verksamheter.

2. Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

För att antas till utbildningen krävs att den sökande uppfyller kriterier för grundläggande och särskild behörighet i enlighet med vad som anges i Högskoleförordningen, 7 kapitel.

2.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har, enligt Högskoleförordningen 7 kapitel § 39, den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå, eller
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Sökande som före 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning har enligt övergångsbestämmelse i Högskoleförordningen denna grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock som längst till utgången av juni 2015.

2.2. Särskild behörighet

För att antas till utbildning på forskarnivå i idé- och lärdomshistoria krävs

- minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå i idé- och lärdomshistoria, av vilka minst 15 avser ett självständigt arbete, eller motsvarande kunskaper
- sådana kunskaper i svenska och engelska som krävs för att tillgodogöra sig obligatoriska kurser samt aktivt delta i seminarier och liknande

En sökande som före 27 september 2007 uppfyller kraven på särskild behörighet i idé- och lärdomshistoria enligt senast gällande äldre studieplan kan efter prövning av institutionen bedömas ha särskild behörighet enligt denna studieplan för tillträde till utbildning på forskarnivå i idé- och lärdomshistoria, dock som längst till utgången av juni 2015.

3. Antagning och urval

Antagning till utbildning på forskarnivå i idé- och lärdomshistoria sker normalt i samband med fakultetens utlysning av bidragsrum. För antagning fordras att finansieringen av forskarstudierna är ordnad och godkänd av humanistiska fakultetsnämnden.

Urval bland sökande skall enligt Högskoleförordningens 7 kapitel ske med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Som grund för detta urval krävs att den sökande bifogar följande:

- seminarieuppsatser på avancerad nivå samt eventuella vetenskapliga publikationer. Dessa bedöms med avseende på originalitet och vetenskaplig förankring, ämnets svårighetsgrad samt säkerhet i det metodiska och språkliga utförandet.
- en projektskiss där sökanden anger vilket forskningsområde han/hon önskar arbeta inom samt vilka teorier, metoder och material som kan bli aktuella.

Antagning och urval sker med beaktande av institutionens handledningsresurser inom området för doktorandens forskningsinriktning. Beslut om antagning fattas av dekanus efter beredning på institutionen och i fakultetens forskarutbildningsgrupp.

4. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildning på forskarnivå i idé- och lärdomshistoria omfattar 240 högskolepoäng och avslutas med doktorsexamen. Möjlighet finns att avlägga licentiatexamen efter 120 högskolepoäng om de krav som finns angivna i Studieplan för licentiatexamen i ämnet är uppfyllda.

Utbildning på forskarnivå består dels av kurser, vilka examineras efter hand, dels av eget forskningsarbete vilket skall leda fram till en vetenskaplig avhandling.

Doktoranden förväntas även att inom ramen för sin utbildning delta i seminarieverksamhet samt, om inte särskilda skäl föreligger, delta i institutionens gemensamma verksamheter.

4.1 Kurser

Utbildningen omfattar en kursdel på 60 högskolepoäng varav 35 högskolepoäng avser för utbildningen obligatoriska kurser, nämligen

1. Teorier och metoder 7,5 hp
2. Vetenskapshistoria 7,5 hp
3. Idé och samhälle 7,5 hp
4. Svensk idé- och lärdomshistoria 7,5 hp
6. Högskolepedagogik. baskurs 5 hp

Kursen bör genomgås det första forskarutbildningsåret.

Individuella läskurser bestäms i samråd med handledare. En läskurs om 7,5 hp omfattar ungefär 1200 sidor vetenskaplig text. Till sitt innehåll innebär läskursen en ämnesfördjupning inom något idéhistoriskt område.

Detta område kan vara av historisk eller metodologisk/teoretisk karaktär. Läs kursens mål är att doktoranden skall

- visa väsentligt fördjupade kunskaper och insikter i det aktuella forskningsområdet
- visa teoretisk och metodologisk förtrogenhet med det aktuella forskningsområdet
- visa förmåga att identifiera ytterligare behov av kunskapsproduktion på det aktuella forskningsområdet
- insiktsfullt analysera och diskutera aktuella problem inom det aktuella forskningsområdet
- redogöra för och kritiskt förhålla sig till central och kvalificerad litteratur inom det aktuella forskningsområdet

Läskursen består av enskild inläsning av kurslitteraturen. Examination bestäms i samråd med handledare och kan ske antingen genom muntlig tentamen eller genom en skriftlig hemuppgift.

Om en doktorand önskar tillgodoräkna poäng från tidigare utbildning skall detta särskilt anges i den individuella studieplanen (se 6.1.).

4.2 Avhandling

Avhandlingen omfattar 180 högskolepoäng. Den utformas vanligen som en monografi men kan också vara en sammanläggningsavhandling. Licentiatuppsats kan ingå som en del i en doktorsavhandling, antingen i omarbetad eller i oförändrad form.

Doktoranden skall avrapportera sitt avhandlingsarbete kontinuerligt. Detta sker i första hand genom författandet av avhandlingsavsnitt vilka presenteras vid institutionens seminarier.

Se vidare Anvisningar för utformning av doktorsavhandling.

Doktorsavhandlingen försvaras vid en offentlig disputation. Vid bedömningen av avhandlingen tas hänsyn till såväl dess innehåll som till försvaret. Avhandlingen bedöms med något av betygen Godkänd och Underkänd.

Se vidare Vägledning vid disputation.

5.Handledning

För varje doktorand skall utses minst två handledare, varav en huvudhandledare och en biträdande handledare. Huvudhandledaren skall vara anställd vid Göteborgs universitet, normalt vid den institution där doktoranden är placerad. Huvudhandledaren skall ha docentkompetens och minst en av handledarna skall ha genomgått handledarutbildning.

Doktoranden har rätt till handledning enligt den schablon som fastställts av fakultetsnämnden (se Anvisningar gällande forskarutbildning vid humanistiska fakulteten).

Doktorand som begär det har rätt att byta handledare.

6. Individuell studieplan

För varje doktorand upprättas en individuell studieplan i samband med antagningen. Studieplanen fastställs inom tre månader från studiernas påbörjan efter samråd med doktoranden och dennes handledare.

Den individuella studieplanen skall följas upp minst en gång per år. Av uppföljningen skall tydligt framgå hur utbildningen framskrider.

Doktorand, handledare och prefekt skall skriftligen intyga att de tagit del av den individuella studieplanen och eventuella ändringar som görs i den.

6.1 Tillgodoräkning

I samband med att den individuella studieplanen upprättas kan delar av tidigare godkänd utbildning på avancerad nivå eller forskarnivå tillgodoräknas. Poäng som utgör del av den allmänna eller särskilda behörigheten kan inte samtidigt räknas som poäng på forskarnivå utan måste ersättas med annan kurs. I övrigt gäller något av följande alternativ.

- (i) Om en doktorand redan på avancerad nivå med godkänt resultat genomgått en kurs som ingår bland de obligatoriska kurserna på forskarnivån, skall i normalfallet kursen ersättas med en annan kurs av samma omfång i den individuella studieplanen. Detta påverkar inte studietiden för doktorsexamen.
- (ii) Om en doktorand skall antas, som genomfört delar av sin forskarutbildning medan han eller hon varit antagen till studier på forskarnivå vid annat lärosäte eller i annat ämne, prövar handledaren vilka delar som kan tillgodoräknas utan att ersättas av med något annat.

Detta påverkar den finansierade studietiden för doktorsexamen som reduceras i motsvarande omfattning.

6.2 Tidsplan och finansieringsplan

Den individuella studieplanen skall innehålla en tidsplan med tillhörande finansieringsplan för hela utbildningsperioden fram till planerat datum för disputation.

7. Övergångsbestämmelser

Doktorander som antagits före 1 juli 2007 kan, efter samråd med handledare, hos prefekten begära att få gå över till denna studieplan. Den individuella studieplanen skall då uppdateras.